

Mikko Nissinen

7.7.2022

Valtiovarainministeriö

Lausunto on valmisteltu lausuntopalvelu.fi:ssä

Viite: lausuntopyyntönnö VN/21721/2021

Lausunto luonnoksesta valtioneuvoston selonteoksi Senaatti-konsernista ja valtion tilahallinnosta

Selonteko on laaja ja perusteellinen kuvaus Senaatti-konsernin toiminnasta, toimintaperiaatteista ja hyvä katsaus valtion tilahallintoon. Sitä voi suositella Valtion vuokrausjärjestelmä- ja Valtion toimitilastrategiadokumenttien lisäksi hyväksi tutustumispaketiksi kaikille valtionhallinnossa toimitiloihin liittyvissä tehtävissä oleville tai niihin siirtyville. THL pitää selontekoa kokonaisuudessaan hyvänä ja oikeisiin asioihin sekä kehittämistarpeisiin huomiota kiinnittävänä. Joissakin kohdissa jää hieman epäselväksi, mikä Senaatin toiminnassa on ns. toimivaa arkea ja mikä vielä kehitymis- tai suunnitteluasteella olevaa palvelua. Jotta palvelujen toimivuudesta ja kattavuudesta muodostuisi oikea tilannekuva, voisi etenkin seuraavia kohtia täsmentää:

Kappaleessa 3.4 Kustannukset ja voiton tuloutus sivulla 36 todetaan "*Säästöt syntyvät virastoille uusien tehokkaampien tilaratkaisujen alentuneina toimitilamenoina.*". On totta, että tilankäytön tehostamisella tulee olla merkittävä vaikutus sekä vuokriin, muihin suoriin toimitilamenoihin, että ympäristövaikutuksiin laajemmin. Kuitenkin on syytä huomioida, että tehostaminen edellyttää monesti merkittävää saneeraustarvetta tai jopa uudisrakentamista, jota kautta saatavat tehokkaammat neliöt ovat huomattavan kalliita verrattuna lähtötilanteeseen. Näin ollen todellisen vuokrasäästön synnyttäminen on erittäin haasteellista. Erityisesti toimintariippuvissa tiloissa, kuten laboratoriot tehostamistarve saattaa ylittää toiminnan edellytykset. Edelleen tähän vaikuttavat myös kiristyneet laatu- ja turvallisuusvaatimukset, jotka erityisesti toimintariippuvissa tiloissa ovat merkittävässä roolissa.

Kappaleessa 4.2.2 Tilaturvallisuus ja turvallisuuspalvelut sivulla 40 todetaan, että "*Senaattikonserni vastaa oman toimintansa sekä vuokraamiensa tilojen turvallisuudesta. Turvallisuuspalvelut on mahdollista myös ostaa Senaatti-konsernilta.*". Tämä pitääkin paikkansa, kun puhutaan kohtuullisen selkeistä ja suoraviivaisista tarpeista ja erityisesti toimistotiloista. Myös jatkoperusteluihin turvallisuuspalveluiden keskittämisestä seuraavassa kappaleessa on helppo yhtyä. On kuitenkin syytä todeta, että kyseiset palvelut ovat Senaatissa edelleen käynnistymisvaiheessa eikä sen piirissä tietävästi ole vaativia tai kompleksisia kohteita. Palvelujen kehittämistä on syytä jatkaa ja varmistaa Senaatille sekä laadulliset että määrälliset resurssit palvelujen tuottamiseksi asiakastarpeiden edellyttämällä laadulla ja ammattitaidolla.

Mikko Nissinen

7.7.2022

Kappaleessa 4.2.3 Valmius ja varautuminen sivulla 41 kuvataan Senaatin toimista ja vastuista toimitiloihin liittyvässä varautumisessa. Myös tässä kohdassa on syytä todeta, että työ on vasta alkamassa ja tulee vaatimaan merkittäviä ponnisteluja jatkossa. Toimitilavarautumisessa olisi tärkeää tarkastella asiaa yksittäisen viraston tarpeen lisäksi laajemmin siten, että varautumiseen tarvittavat toimenpiteet voisivat olla ainakin soveltuvin osin yhteisiä, esimerkkinä vaikkapa varavoimalla varmistetut toimitilat. Kappaleessa 4.3 kuvataan Senaatin roolia otsikon Ympäristö ja energiatehokkuus alla. Toimenpiteisiin esitetään harkittavaksi myös palvelutarjonnan lisäämistä tälle alueelle. Myös tämä, kuten turvallisuuspalvelut vaatii osaamista, jota ei kaikilla virastoilla ole eikä sen hankkiminen ole aina paras mahdollinen tapa asioiden edistämiseen. Nyt keksitään ns. pyörää aina uudelleen.

Kappaleessa 4.5 Työympäristöjen kehittäminen sivulla 49 todetaan esimerkkinä THL:n erityisrakennushankkeessa tunnistettu merkittävä kustannushyötypotentiali. Näin todella tapahtui, mutta Senaatin prosessiin ei kuulu sen tarkistaminen tai analysointi, miten etukäteen tunnistettu potentiaali on realisoitunut. Kustannushyötyjen etukäteen selvittämisen uskottavuuden lisäämiseksi niiden toteutuminen ja muut hankkeen vaikutukset olisi tärkeää analysoida myös hankkeen valmistumisen jälkeen riittävän pitkän ajan kuluttua.

Kappaleessa 5.1 sivulla 51 todetaan miten Senaatti-konsernia koskevassa sääntelyssä on otettu käyttöön keinoja mahdollisen tehottomuuden ehkäisemiseksi. Tämä on erityisen tärkeää, kun on kyse käytännössä monopoliasemasta. Tässä yhteydessä ei voi olla nostamatta esiin vastaavan sääntelykeinovalikoiman käyttöönottoa myös toisen valtion liikelaitoksen eli Valtorin toiminnassa.

Kappaleessa 11.1.2 sivulla 90 todetaan, että "*Senaatti-konsernin ja Valtion tieto- ja viestintätekniikkakeskus Valtorin välisen yhteistyön edistäminen tulee olemaan ratkaisevaa siinä, miten yhteiskäyttöisiin tiloihin siirtymisessä onnistutaan.*" Tähän on todella helppo yhtyä. THL haluaa kuitenkin nostaa tämän kehittämistarpeen esiin jo yhdenkin toimijan vähänkään merkittävämmässä hankkeessa. Kokemuksen mukaan koordinaatiiovastuu Senaatin ja Valtorin välillä jää edelleen hyvin helposti loppukäyttäjän vastuulle.

TKI-ylijohtaja, pääjohtajan sijaisena

Terhi Kilpi

Työympäristöjohtaja

Mikko Nissinen

SIGNATURES**ALLEKIRJOITUKSET****UNDERSKRIFTER****SIGNATURER****UNDERSKRIFTER**

This documents contains 2 pages before this page

Dokumentet inneholder 2 sider før denne siden

Tämä asiakirja sisältää 2 sivua ennen tätä sivua

Dette dokument indeholder 2 sider før denne side

Detta dokument innehåller 2 sidor före denna sida

authority to sign

representative

custodial

asemavaltuus

nimenkirjoitusoikeus

huoltaja/edunvalvoja

ställningsfullmakt

firmateckningsrätt

förvaltare

autoritet til å signere

representant

foresatte/verge

myndighed til at underskrive

repræsentant

frihedsberøvende